

Vallens Hembygdsblad nr 1-2012

Det är i år 15 år sen Vallens Hembygdsgrupp och Vallens Hembygdsområde bildades. Summerar man de gångna åren så kan många förbättringar ses, bl.a. bagarstugan har blivit renoverad både på ut- och insidan och färdigställd för uthyrning vid intresse. Vi har jobbat på med dessa projekt efter tid, ork och uppslutning och har konstaterat att hembygdsområdet inte nödvändigtvis är ett projekt som måste bli klart. Det tål att jobbas med under tid.

Bagarstugan

Vårt hittills största projekt som under många år varsamt har renoverats. Ugnen revs och har murats om under kunnig ledning av Lars-Gunnar Larsson, bördig från Vallan, som pendlade mellan sitt hem i Piteå under ett antal helger under 2003, och assisterades av Vallens frivilliga byamän.

Interiört har vi, tillsammans med många sommarungdomar, handledare från hembygdsgruppen, och även intresserade föräldrar till ungdomarna, skrapat, spacklat, målat och tapetserat ca 2005. Vinden och farstun är uppstädade men inte åtgärdade. Utomhus är dörrar, fönster och väggar skrapade och målade och skorstenen har blivit plåtbeklädd ca 2006.

Stugan är utrustad och möblerad och redo att bakas i och kan hyras för 50:-/dygn. Veden får man hålla med själv och den kan man lämpligen lägga in och förvara i farstun för att inte skräpa ner i stugan. Kontakta Mats eller Barbro Frimodig för att reservera stugan, 0914-70079.

Smedjan

Ett av våra allra första projekt var att få smedjan i brukbart skick igen. Den gamla bälgen/pusten från 1750-talet hade torkat sönder och därmed gick det inte att smida. En arbetsgrupp tillsattes bestående av Sten Hägglund, Göran Green, Eva och Barry Skoog. De studerade alla möjliga projekt innan fårskinn inköptes och det tillverkades och sömmades en ny bälg eller pust. Vid återinvigningen 2002 fick Göran äran att prova på att smida, vilket gick utmärkt ackompanjerat av många metalliska klirr och glada skratt.

Den gamla bälgen/pusten finns kvar till beskådande i smedjan. Föremål är även uppmärkta. Det finns naturligtvis möjlighet att få låna smedjan, precis som med bagarstugan, men då får man räkna med att det saknas vissa verktyg och det finns ingenting att elda med så det får man hålla med själv.

Kornboden

Har blivit förflyttad av förra ägaren från rundlogen och står nu mitt emellan bagarstugan och smedjan. Den har blivit städad, målad på utsidan och något reparerad.

Vagnslidret

En bod med central placering närmast parkeringsplatsen. Där har vi städad ur bråte och målat utsidorna och den är också något reparerad.

Sommarlagården

Fungerar som förråd idag och är därför minst åtgärdad av alla byggnader. För nuvarande finns inga planer på att återställa boden i ursprungligt skick invändigt. Däremot finns det en handlingsplan och villkorat beslut om bidrag från Länsstyrelsen, på max 14.300kr. Handlingsplanen går ut på att lyfta upp hela byggnaden och lägga under stenar, förbättra och delvis byta ut de förstörda brädorna samt sätta upp hängrännor innan juli 2013.

Rundlogen

Ligger i ensamt majestät vid sjön. Denna användes tidigare till allmänt förråd och det tog ett tag innan vi fick kontakt med tingens ägare och fick sakerna bortforslade som inte hörde dit. Kvar återstod en hel del gamla jordbruksredskap, vävstol och risslor m.m. Alla sakerna är numera märkta av Stellan Pettersson, Gunhild Rimbark och Sven Broman.

Eftersom kassören Birger Olsson ådragit sig sorkfeber i samband med ett besök vid rundlogen och den var i mycket dammigt skick, fick vi idén att be brandförsvaret om hjälp med att spola ur logen invändigt, varpå det blöta sen sopades ut och rundlogen blev betydligt trevligare.

Utvändigt föreligger renoveringsbehov av två sidor mot sjön som har farit mycket illa av väder och vind. Även på rundlogen finns en handlingsplan med beslut som är villkorat så att åtgärderna ska vara gjorda innan juli 2013.

Länsstyrelsen

Besluten på renovering av rundloge och sommarlagård har tagits efter inspektion av byggnadsantikvarie från Länsstyrelsen i Umeå. Bidraget till sommarlagården lär räcka till, men i rundlogens fall fattas lika stor del. Ytorna på rundlogen som ska brädslås uppgår till ca 80 kvadratmeter, marken är stenig och extremt sluttande vilket betyder att man måste uppföra stora byggnadsställningar, vilket tar tid och blir kostsamt och kräver försäkringar. Därför har vi inte vågat oss på detta projekt själva utan bett om offert på arbetet.

Övriga åtgärder under årens lopp

Upprepade upprensningar av sly och skog har skett under årens lopp med ihopsamling och bränning av ris. Ett otal bybor har hjälpsamt ställt sina resurser till förfogande på olika sätt. De första åren var det sådana mängder gallring och bortforsling av sly att vi fick be om hjälp av bl.a. Jörgen, Patrik och Henry Brännström och Alf Larsson som gjort stora individuella insatser.

Uppfartsvägen har förbättrats med breddning, sprängning och stenborttagning vilket senare medförde ett behov av fyllnadsmaterial och grus ovanpå. En öppen brunn som var en uppenbar livsfara har blivit igenlagd av Holger Hägglund.

De senare åren har jobbet med att dra om vägen som går rätt igenom den centrala delen av hembygdsområdet återupptagits. Meningen är, enligt Lantmäteriet, att sommarstugeägarna inne på hembygdsområdet har en egen väg utanför hembygdsområdet. Även traktortrafiken ut till

åkertegarna är lämpligare att få ut ur området ifall jordbrukandet skulle sammanfalla med aktiviteter på hembygdsområdet. Det är inte helt klart för fordonstrafik, men för traktorerna går det bra att komma förbi och ut på marken som brukas.

Skihagan

Meningen är att vi i mån av medel ska fortsätta bygga på skihagan runt de centrala delarna av området, för att få en känsla av avgränsad tomt med lite öppningar för att kunna släppa förbi bilar. Många har tyckt att detta ser trevligt ut.

Mjölkpallen har byggts av Per-Anders Markström och skylten som pryder mjölkpallen är designad av Barbro Frimodig. Anslagstavla har satts upp på parkeringsplatsen och informationstavlorna har satts upp på den.

Tyginventering

Under den tid Ingrid Lundkvist levde så gjordes en inventering av byns gamla tyger och en hel del alster kom fram ur gömmorna. Många gamla mönster inspirerade en grupp kvinnor att titta på möjligheten att ta fram en landskapsdräkt genuin för Vallens by, liksom Renbergsvattnet har gjort. Vi var på studiebesök till Nordanå för att titta på deras textilsamling m.m. Ingrid till och med satte upp en del vävar och provvävde några mönster och färgkombinationer som lämpade sig till väst- eller kjoltyg. Dessvärre finns inte Ingrid med oss längre. Tygerna har ställts ut i samband med hembyggsdagar nere i rundlogen.

Folklivsforskningen

Berit Larsson har jobbat idogt i många år med sin forskning och sammanställt stora delar av detta material i ett häfte på 36 sidor. Där ingår äldre kartor över hela Vallen, gamla vägar och bosättningar är utmärkta och släkterna presenteras gård för gård. Häftet kostar 100 kr och kommer att finnas till försäljning i Barbro Frimodigs ateljé, 0914-70079. Förtjänsten går till hembygdsområdet.

Vallenboken

Såg dagens ljus tack vare en skara byaentusiaster som hade en studiecirkel under ledning av Sivert Ceder, tryckt i början av 90-talet. Det finns fortfarande gott om böcker kvar till försäljning, för 200 kr styck. Finns i Barbro Frimodigs ateljé, eller så kontaktar ni Kurt Andersson.

Hembygdsområdet 2012

I år firar vi vårt 15-årsjubileum med en hembyggsdag 8 juli kl 13-17 med div. aktiviteter på området, fikaförsäljning och lotteri med fina priser. Intäkterna går oavkortat till rundlogens reparationer exteriört. Lotterna börjar säljas i samband med midsommarfirandet på EnVisheten. Tvåhundra lotter ska säljas á 25 kr. Dragning på hembyggsdagen. Priser emottas tacksamt till hembygdsgruppen och bör vara handgjorda.

Frivilliga ekonomiska bidrag till hembygdsområdets rundloge mottages tacksamt på Byaintresseföreningens postgiro 4343918-1. Märk bidraget med "Rundlogen", så att kassören noterar skillnaden mot andra medlemsavgifter.

Avslutningsvis önskar vi alla varmt välkomna på besök till vårt hembygdsområde och arrangemang. Vi gör ett separat utskick inför arbetsdag i april/maj, då detta datum är svårt att förutse med tanke på snömängd osv.

Med vänliga hälsningar, Hembygdsgruppen

Christina Starklint 0914-70050

Sven Broman 070-5389834

Gunhild Rimbark 0914-70202

Kurt Andersson 0914-70130

